

bede den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville), at dette dog ingenlunde kunde sættes som den Maalestof, hvorefter Understøttelsen skulde fordeles. Deri kan jeg være fuldkommen enig med ham; der er ganske vist mange andre Momenter, der bør komme i Betragtning, navnlig ogsaa selve den Underviisning, som meddeles Eleverne; men vist er det dog tillige, at Elevantallet er et meget vigtigt Moment; og at det navnlig med Hensyn til en Bedømmelse af Underviisningens Bestaffenhed kan og bør have stor Indflydelse. Det er jo vel saa, at man har Skoledirectioner, som kunne undersøge og indgive Beretning om Underviisningens Bestaffenhed, og efterat disse Bøndehøistoler paa en vis Maade ere henviste til Amtsskoleraadene, er der jo endog Opfordring for dem til at udtale sig derom; men ligesaa vist er det, at hvad Skoledirectionerne udtale om Skolerne, ofte staaer i ligefrem Modsetning til Befolkningens Dom, og naar det er Tilfældet, seer jeg dog ikke rettere, end at man gjennem Elevantallet har et ingenlunde forkasteligt Vidnesbyrd om den Betydning, der tilkommer Skolen. Jeg har derfor ogsaa flere Gange, naar Finantsloven har været for, henledet Opmærksomheden paa dette Moment, og jeg er saa heldig i Aar at kunne fremvise en bestemt Kjendtgjerning til Støtte derved. Jeg nævnte saaledes forrige Aar blandt Skoler, der ikke havde faaet en saa stor Understøttelse som den, der efter Elevantallet kunde tilkomme dem, ikke blot den idag omtalte, men tillige Skolen i Hjallesø eller Dalum, navnlig i Sammenligning med den i Rumbø, der iøvrigt befinder sig under samme Forhold. Dengang vidste jeg ikke andet, end hvad jeg maatte antage efter de Meddelelser, der forrige Aar ligesom ogsaa i Aar ere komne til os fra Ministeriet, at Skolerne hver fik 400 Rd. fra Søø Akademie og desuden hver sin lige Deel af 500 Rd. fra Amtets Skolefond; men senere har jeg erfaret, at disse 500 Rd. fra Amtets Skolefond gik udelukkende til Skolen i Rumbø, hvorimod Skolen i Dalum ikke fik Noget deraf. Den ene fik altsaa 900 Rd. og den anden kun 400 Rd., og det efter Skoleraadets Indstilling. Nu har det imidlertid viist sig, at medens Skolen i

Dalum udøver en overordentlig stor Indflydelse paa Befolkningen, idet ikke blot faste Elever, men ogsaa mange Andre søge derhen for idetmindste til enkelte Tider at kunne drage Nytte af Underviisningen, er Skolen i Rumbø gaaet saaledes tilbage, uagtet den har faaet 900 Rd. i Understøttelse, at der i Vinter slet ingen Elever have meldt sig, eller idetmindste saa faa, at den indtil videre maatte neblægges. Det synes mig at være et slaaende Vidnesbyrd om, at man maa tillægge Elevantallet væsentlig Betydning, og ikke udelukkende holde sig til Skoledirectionens Dom om den Underviisning, der gives. Iøvrigt kan jeg henholde mig til de Bemærkninger, jeg tidligere har gjort om denne Fordeling, og jeg skal ikke nu komme tilbage dertil.

Med Hensyn til de lærde Skoler har det glædet mig fra flere Sider at høre fremhævet som en Maade, hvorpaa der kunde bringes Besparelser tilveie, at man burde indbringe de lavere Classer. Allerede ved første Behandling erindrede jeg om, at dette forrige Aar var fremhævet meget stærkt i Landsstinget som en særdeles ønskelig Veie at komme ind paa. Det har imidlertid viist sig, at den ærede Minister ikke bestomindre er gaaet i den Retning ved sin Forandring af Skoleplanen, at han har villet, at Drengene kunne møde i Skolerne 9 Aar gamle; istedetfor som hidtil, naar de vare 10 Aar, altsaa i en modsat Retning af den, der synes at være Stemning for her paa Rigsdagen. Det forekommer mig at være et Vidnesbyrd mere om, hvor ønskeligt det kunde være, om disse Skoleplaner kom til Behandling her i Salen, og det har glædet mig at høre, at det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrab), der tidligere saa bestemt har modsat sig dette, idag ikke alene har udtalt sig derved, men endogsaa har kaldt den tidligere Skoleplan af 1850 den næsten ulykkelige Reform. Den ærede Minister ansøgte som Grund for, at han fandt det rettest, at Drengene begyndte i en tidligere Alder i de lærde Skoler, der Omstændighed, at det kunde være gavnligt for Underviisningen. Det er netop vor Ulykke, at vore Skoleplaner nu bestemmes udelukkende efter Skolemændenes Raad, og at der derfor alene toges Hensyn til disses Mening om,